

TO UD AF TRE HAR VÆRET UDSAT FOR VOLD OG TRUSLER

Vold og trusler er et udbredt problem for det uniformerede personale i Kriminalforsorgen. Det er den overordnede konklusion i en spørgeskemaundersøgelse, som Fængselsforbundet har gennemført blandt sine medlemmer.

Af Søren Gregersen

De fleste er klar over, at fængselsbetjente risikerer at blive udsat for vold, men det er nok alligevel overraskende for mange, at omfanget er så stort.

I Fængselsforbundets nye spørgeskemaundersøgelse om vold og det psykiske arbejdsmiljø svarer to ud af tre, at de har oplevet vold og trusler i løbet af deres karriere.

Helt konkret oplyser 25 procent, at de er blevet udsat for vold og 65 procent at de er blevet truet.

Endnu flere har oplevet kollegaer blive udsat for vold. Det svarer 89 procent bekræftende til.

Eksempelvis skriver et medlem sådan i undersøgelsens kommentarfelt: "Jeg er blevet overfaldet fire gange i løbet af de 13 år, jeg

Kommentar fra Fængselsforbundets formand, Kim Østerbye:

VI MÅ ALDRIG ACCEPTERE VOLD

Fængselsforbundets nye undersøgelse tyder desværre på, at udviklingen går i den forkerte retning. Vi er langt, fra en situation, hvor vold er et sjældent fænomen for fængselsbetjente og værk mestre. I virkeligheden kan du stort set ikke finde et medlem, som ikke har oplevet vold mod sig selv eller sine kollegaer. Jeg håber derfor, undersøgelsen giver stof til eftertanke hos de ansvarlige i Kriminalforsorgen. Der er god grund til at sætte alle kræfter ind for at stoppe volden. Det handler om bedre dynamisk sikkerhed, større tilstedeværelse ude hos fangerne, bedre uddannelse af betjente i konflikthåndtering, større opmærksomhed omkring farlige fanger og så videre. Som det fremgår af side 16, viser Statsfængslet i Ringe vejen med nytænkning på området. De tilbyder konfliktkurser til de indsatte. God idé. Vi har brug for flere initiativer som dette.

har været ansat. Jeg har ikke tal på, hvor mange gange jeg har set kollegaer bliver overfaldet, men det er mange gange."

Det omfattende spørgeskema, som både indeholder spørgsmål om oplevelser med vold, reaktioner efter vold og vurdering af sygeopfølgningen, er besvaret af 651 medlemmer fordelt på arresthuse, lukkede fængsler og åbne fængsler. Respondenterne er i gennemsnit 44 år, hvilket svarer til aldersgennemsnittet blandt Fængselsforbundets medlemmer.

Blandt de over 500 kommentarer til undersøgelsen, er der også mange, hvor medlemmerne fortæller om overfaldene. Et medlem skriver for eksempel: "Jeg har selv oplevet kast med genstande og væsker efter undertegnede. Er blevet spyttet i hovedet. Blevet skubbet i brystet flere gange. Fået slag på armen og hånden et par gange. Har set flere kollegaer blive skubbet til og en enkelt, der har fået taget kvælertag på sig."

UNIFORMEN

Medlemmerne er klar over, at det ikke nødvendigvis er dem personligt, som voldsmanden er sur på, men snarere den myndighed, som de repræsenterer: "Men vi er også mennesker og holder ikke til hvad som helst," skriver et medlem.

Nogle oplever vold og trusler i forbindelse med, at de har givet den indsatte et afslag: "Det er ofte, fordi vores klienter er meget frustrerede over afgørelser, der bestemmes højere oppefra," skriver et medlem.

Andre understreger, at overfaldene ofte sker i et øjeblikks affekt: "Nogle gange sker det, når den indsatte er presset, og efterfølgende undskylder de episoden," lyder en kommentar.

PROBLEMET ER STIGENDE

Undersøgelsen viser også, at volden stiger. Det vurderer 79 procent af medlemmerne – fordelt på 33 procent som tilkendegiver, at problemet 'i høj grad' er stigende og 46 procent, som tilkendegiver, at problemet i 'nogen grad' er stigende.

Medlemmerne kommer med flere bud på, hvorfor udviklingen går i den forkerte retning. Flere peger på, at klientellet i fængsler og arresthuse er blevet hårdere. Det betyder, at tonen og den truende adfærd over for personalet er blevet værre. Et medlem skriver: "Der er ikke så meget respekt over for personalet længere."

Rockere og bandemedlemmer er også årsag til, at miljøet er blevet hårdere. De sætter sig på magten, styrer narkosalget med videre. Et medlem skriver for eksempel: "Banden LTF har medført øget vold i fængslet."

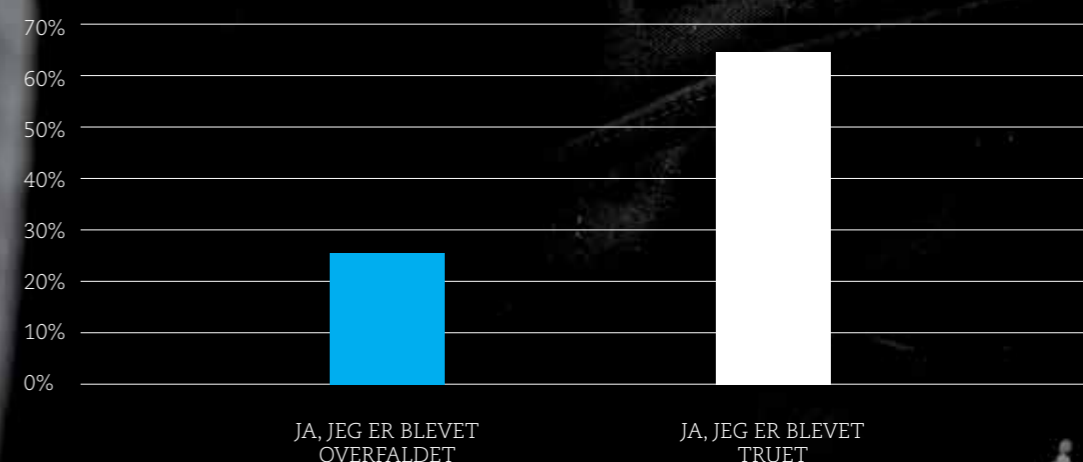
Flere medlemmer peger på, at det ofte er psykisk syge indsatte og misbrugere, som står bag volden: "Problemet afhænger af, hvor mange psykisk ustabile indsatte, som vi modtager," skriver et medlem.

Endelig er der mange medlemmer, som peger på, at manglende bemanding er en del af forklaringen: "Flere dårlige fanger + færre personaler = mere frustration og vold," skriver et medlem for eksempel.

KONFLIKTER PÅ VÆRKSTEDER

Også værk mestrene oplever en negativ udvikling i Kriminalforsorgens værksteder. Et medlem skriver: "Når der er færre værk mestere på værkstederne, overlader man flere konflikter mellem indsatte til deres egne løsninger."

ER DU BLEVET UDSAT FOR VOLD OG TRUSLER FRA INDSATTE?

25 procent af Fængselsforbundets medlemmer er blevet udsat for vold, og 65 procent er blevet udsat for trusler, fremgår det af spørgeskemaundersøgelsen.

Kilde: Fængselsforbundets spørgeskemaundersøgelse: Vold og det psykiske arbejdsmiljø.

” DE KØRER LIGE LIDT FOR TÆT PÅ

Her er de små chikaner i hverdagen, der giver værk-mester Bjørn Heiseberg Poulsen fra Statsfængslet på Kragsskovhede ondt i maven.

Af Andreas Graae

Det er ikke de grove, fysiske voldshandlinger, som giver Bjørn Heiseberg søvnløse nætter, når han går hjem fra de grønne områder, hvor han er værkfører i Statsfængslet på Kragsskovhede.

Det er til gengæld de mange små tilråb og hårfine antydninger. Ifølge værkføreren er de del af en adfærdændring blandt de indsatte, som er blevet værre over de senere år.

”De indsatte respekterer hverken os eller reglerne længere. De skal hele tiden lige se, hvor langt de kan gå. Vi skal finde os i mere og mere. Jeg møder altid glad op om morgenen, men alt for ofte er smilet væk, når jeg går hjem,” siger han.

Chikanerne kan være alt fra tilråb, håndtegn og provokationer til mere truende adfærd. Og de er med til at skabe utryghed for personalet, mener Bjørn Heiseberg Poulsen.

”Det gør, at man bliver mere anspændt og på vagt, når man går med de indsatte. Man bliver mistroisk over for dem, og ved det mindste tegn tænker man, at de pønser på noget.”

CHIKANER I FRITIDEN

Selvom han prøver ikke at tage sit arbejde med hjem, kan værkføreren dog ikke sige sig fri fra at blive en smule indebrændt af at blive chikaneret på jobbet.

”Når man går og finder sig i så meget, så skal man jo have afløb på et tidspunkt, ellers bliver man indebrændt. Det bliver så nogle gange derhjemme,” siger han.

Tæt på Bjørn Heiseberg Poulsens bopæl ligger et såkaldt 'hashus', hvor han blandt andet ser en del tidligere indsatte komme og handle hash. Han har flere gange oplevet at blive genkendt og chikaneret af personer i de forbipasserende biler.

”Det er biler med tonede ruder, som kommer kørende i høj hastighed med hvinende dæk forbi mit hus. Når jeg går tur med hunden, har jeg flere gange oplevet, at de passerer mig i lidt for høj fart og lige kører lidt for tæt på mig. Og så skal der også pludselig bruges sprinkler-væske, netop som de passerer mig,” siger værkføreren.

SÅ TRUENDE INDSAT I TV

Bjørn Heiseberg Poulsen husker tilbage på en indsat, som gentagne gange havde været truende over for ham. På et tidspunkt kaster den indsatte et hakkejern efter ham. Det ender med, at den truende indsatte bliver flyttet. Nogle måneder senere ser han den indsatte i et program på TV2 om chikane af politibetjente. Programmet viser, hvordan den nu løsladte indsatte bruger sin tid på systematisk at forfølge politibetjente, når de har fået fri.

”Det er klart, at jeg bliver lidt utryg, da jeg ser ham i fjernsynet. Min kone fik det i hvert fald dårligt – og jeg tænkte, at jeg aldrig skulle have tændt for fjernsynet,” siger han.

ACCEPTERET AF LEDELSEN

Uanset om det er chikane i eller uden for tjenesten, så finder Bjørn Heiseberg Poulsen det helt urimeligt, at chikanen er blevet en accepteret del af de indsattes adfærd. Han savner i den grad, at ledelsen anerkender problemet.

”Vi udfører en vigtig samfundsopgave, så jeg synes ikke, vi fortjener den behandling. Men det er som om, ledelsen har accepteret, at det er blevet sådan. Som om, at det skal man bare kunne klare i det job. Som ansatte har vi kun hinanden. Vi må bruge kollegaerne til at snakke med om problemerne og læsse af på,” siger han.

Ifølge værkføreren bør der være skarpere sanktioner over for provokerende og chikanerende opførsel, så de indsatte bliver mere motiverede til at opføre sig ordentligt: ”En bøde på 50 kroner hjælper ikke ret meget. Der skal mere til. Og der bør være en gulerod, sådan at hvis man opfører sig pænt, så får man også noget ud af det,” siger han.

HVER FEMTE FÆNGSELSBETJENT OVERVEJER AT STOPPE I JOBBET PÅ GRUND AF VOLD OG TRUSLER

Mange fængselsbetjente er så utrygge i jobbet, at de tænker på at finde et andet arbejde.

Af Søren Gregersen

”Når jeg ser mine kollegaer bryde sammen og oplever, at nogle af dem ikke kommer tilbage på arbejde, kan jeg godt frygte for, om jeg selv sidder en dag og ikke længere er i stand til at møde op.”

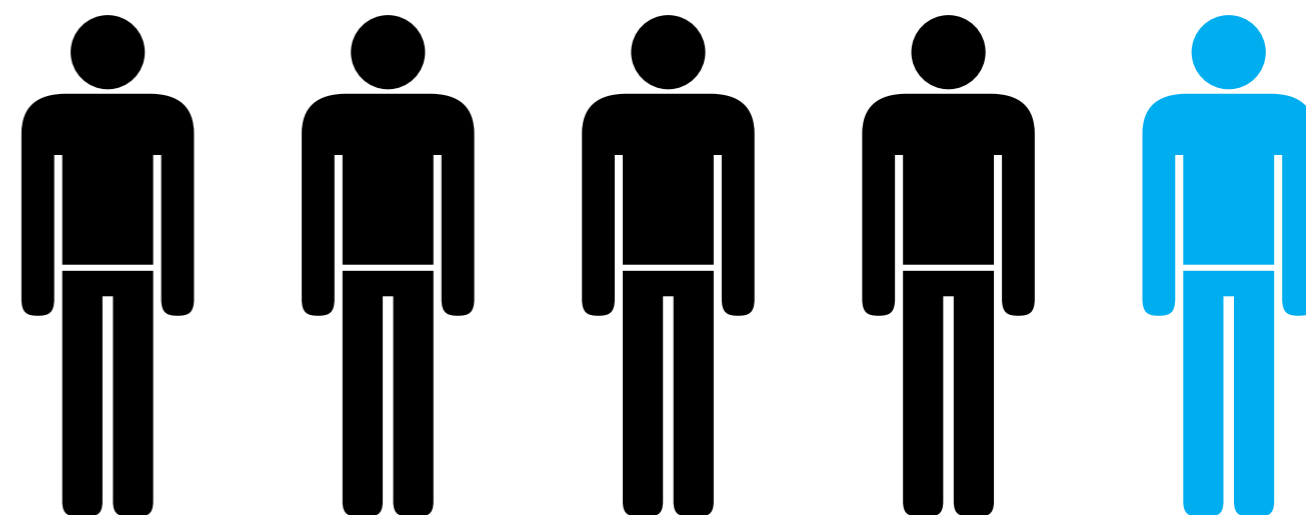
Sådan lyder en blandt mere end 500 kommentarer i Fængselsforbundets spørgeskemaundersøgelse om vold og det psykiske arbejdsmiljø.

Kollegaen, som har skrevet kommentaren, er en af mange, som overvejer at stoppe i jobbet på grund af trusselsmiljøet i fængsler og arresthuse.

I undersøgelsen svarer 20 procent ja til spørgsmålet, om vold og trusler har fået dem til at overveje at stoppe som fængselsbetjent. Af kommentarerne fremgår det, at mange sætter spørgsmålstegn ved, om det er værdt at udsætte sig selv for den risiko, som det er at være ansat i Kriminalforsorgen. At sikkerheden er for dårlig, og at lønnen ikke modsvarer arbejdsvilkårene.

”Jeg tænker jævnligt over, hvordan mit arbejde påvirker mig, min krop, min psyke, mit helbred, mit liv og min fremtid,” er der et medlem, som skriver.

Andre mener, at det er for sent til et jobskifte, men fraråder andre at søge jobbet: ”Jeg er for gammel, men jeg ville dø, hvis mine børn kom og fortalte mig, at de skulle være fængselsbetjente,” skriver et medlem.

UTRYGHED I JOBBET

Overvejelserne om at stoppe i jobbet hænger formentlig sammen med oplevelsen af utryghed i jobbet. 21 procent svarer i undersøgelsen ja til, at de har følt sig utrygge eller bange, mens de var på arbejde inden for den seneste måned.

Blandt dem som har følt sig utrygge, siger 7 procent, at det er et dagligt problem, og 26 procent, at de oplever følelsen mere end en gang om ugen. ”Jeg er meget bekymret for, hvornår det går galt,” er der et medlem, som skriver.

En anden skriver: ”Der er flere gange, at min hånd har været klar med pebersprayen.” Og en tredje skriver: ”Det er ikke rart, når en indsat peger på dig og kører sin pegefingert over halsen.”

Også dem, som føler sig trygge, er opmærksomme på risikoen, fremgår det af kommentarerne.

Et medlem skriver: ”Synes det er sindssygt vigtigt, man mærker efter disse tegn.”

En anden skriver: ”Er stadig glad for at komme på arbejde og gå ind ad porten. Men arbejdet er meget mere stressende i dag end for 4-5 år tilbage, fordi vi har fået mange andre opgaver.”

En tredje skriver: ”Den dag jeg er bange, stopper jeg omgående i jobbet.”

VAR DU UTRYG, INDEEN DU MØDTE PÅ ARBEJDE?

Utrygheden er ikke alene et problem på jobbet. For mange, er det også et problem uden for arbejdstiden.

13 procent af medlemmerne tilkendegiver, at de inden for den seneste måned har følt sig utrygge eller bange, inden de tog på arbejde: ”Jeg kan mærke, at jeg reagerer ved at være på vagt, inden jeg går ind ad porten,” skriver et medlem.

En anden skriver: ”Man ved ikke, hvad man møder ind til.”

20 procent svarer ja til spørgsmålet, om vold og trusler har fået dem til at overveje at stoppe som fængselsbetjent.

Kilde: Fængselsforbundets spørgeskemaundersøgelse: Vold og det psykiske arbejdsmiljø.